

Brother of the Cloud

En skrivelse
om at bedømme impulser

Oversat af Gunder Christian Gundersen

Foreningen Klostertid

Om

Oversat efter:

"A Pistle of Discrecioun of Stirings"

i "Deonise Hid Diuinite

and other treatises on contemplative prayer

related to The Cloud of Unknowing."

Ed. Phyllis Hodgson,

London 1958,

Early English text society,

Original Series no. 231

Oversat af Cand. Teol. og præst

Gunder Christian Gundersen

Udgivet af

Foreningen Klostertid,

Roskilde

Hjemmeside: klostertid.dk,

CVR nr. 36 09 30 64,

Bank: Andelskassen Oikos reg. nr: 5958 kontonr: 0001103203

Roskilde 2015

**Denne E-bog stilles gratis til rådighed med opfordring til at
give en gave til**

Foreningen Klostertid,

Reg. nr. 5958 kontonr: 0001103203

mærk venligst indbetalingen ”Impuls”

Førord

”En skrivelse om at bedømme Impulser” er et lille skrift af den samme (anonyme) forfatter, som har skrevet ”Uvidenhedens Sky - der hvor sjælen forenes med Gud – En bog om kontemplation” skrevet ca. 1370. Derfor kalder jeg forfatteren ”Brother of the Cloud” - Skyens Bror. Derudover har han skrevet ”Fortrolig vejlednings Bog” og ”En skrivelse om Bøn”. Alle fire skrifter vil blive udgivet som E-bøger af Foreningen Klostertid – og samlet som almindelig bog.

Skyens Bror var en lærd munk i den østlige del af Midtengland omkring 1370. Han læste både latin og græsk og har både selv skrevet og oversat tekster. Han har således oversat det græske mystiske skrift: ”Den mystiske Teologi” skrevet af Pseud-Dionysios Areopaginten. Skyens Bror har også fordybet sig i kirkens kontemplative bønstradition, og det er ud fra den teoretiske viden og hans egne praktiske erfaringer, at han vejleder begyndere og øvede i bøn og kontemplation. ”En skrivelse om at bedømme Impulser” er antageligt hans andet skrift. Det henvender sig til en ung mand, som ønsker råd og vejledning i forhold til de impulser, som tilskynder ham til tavshed, faste og eneboertilværelse.

Skyens Bror giver en vejledning i, hvordan man skal vurdere og bedømme disse impulser. Han advarer imod, at man aber efter fromme eneboere og imod at følge en naturlig lyst til tavshed, faste og ensomhed. Endelig giver han en vejledning til den, som søger Gud på den kontemplative vej.

EN SKRIVELSE OM AT BEDØMME IMPULSER

Min kære ven i ånden. Den barmhjertighed og glæde jeg ønsker for mig selv, ønsker jeg også for dig, som Gud vil det.

Du spurgte om mit råd vedrørende stilhed og tale, om normal kost og usædvanlig faste, om at bo sammen med andre og om at bo alene. Du siger, at du er i stor vildrede med, hvad du skal gøre. For du siger, at du på den ene side tøver meget i forhold til at tale, at spise almindeligt, som folk gør, og at bo sammen med andre. På den anden side frygter du, at den strenge tavshed, den usædvanlige faste og at bo i ensomhed vil få dig til at bilde dig selv ind, at du er mere hellig, end du er, og at det vil føre til mange andre fristelser. For nu om dage er det tit dem, der er mest tavse, som faster usædvanligt og som bor i ensomhed, der anses for mest hellige, og som falder for mange fristelser.

De er sandelig de mest hellige, hvis det er Guds barmhjertighed og hjælp, der er grunden til deres tavshed, den usædvanlige faste og ensomheden, imens deres natur blot lader det ske og samtykker. Men hvis det ikke er sådan, så er det en stor fristelse, for det er åndeligt farligt at anstrenge sin natur til den slags hengivenhedsøvelser som tavshed eller tale, normal eller usædvanlig kost og at bo sammen eller alene. Altså hvis det sker ved at overtræde naturens og udviklingens retning og normale love uden at være ført dertil med Guds barmhjertighed og hjælp. Det gælder særligt, når det handler om øvelser, som i sig selv har forskellig gyldighed. Det vil sige, det ene øjeblik er de gode, så det næste er de onde; det ene øjeblik er de med dig, så det næste er de imod dig; det ene øjeblik er de til hjælp, så det næste er de en hindring. For det kan ske, hvis du følger en usædvanlig impuls og anstrenger dig hårdt for at være tavs eller for at faste usædvanligt eller for at leve i ensomhed, at du så

ofte vil være tavs, når det er tid til at tale, ofte vil faste, når det er tid til at spise og ofte vil være alene, når det er tid til at være sammen. Eller hvis du hengiver dig til at tale, når du har lyst, til at spise almindeligt eller til at bo sammen, så ville du måske somme tider tale, når det er tid til at være stille, somme tider spise, når det er tid til at faste, og somme tider være sammen med andre, når det er tid til at være alene. Sådan vil du let kunne tage fejl til stor forvirring, ikke bare for dig selv, men også for andre. For at undgå sådanne fejl spørger du nu mig om to ting, som jeg har forstået af dine breve: For det første hvordan jeg opfatter dig og dine impulser. For det andet hvad jeg vil råde dig til i denne sag og i lignende sager i fremtiden.

Hvad angår det første, vil jeg svare og sige, at jeg i denne og lignende sager er meget tilbageholdende med at fremføre min umiddelbare opfattelse af to grunde. Den første er, at jeg ikke tør stole nok på min egen opfattelse til at fastslå, om det er sikkert og sandt. Den anden er, at jeg endnu ikke ved tilstrækkeligt om dit indre anlæg og din evne til alt det, du beskriver i dit brev, til, at jeg kan vejlede dig fuldstændigt i denne sag. For som apostlen siger: *Ingen ved hvad der er i et menneske undtagen menneskets ånd, som er i ham.*¹ ”Intet menneske kender menneskets skjulte anlæg undtagen det samme menneskes ånd, som er i ham”.

Måske kender du endnu ikke selv dit indre anlæg så fuldstændigt, som du vil komme til, når Gud har ladet dig erfare det gennem gentagne fald og oprejsninger. For jeg har aldrig kendt en synder, som er nået til erkendelse om sig selv og sit indre anlæg, med mindre han har lært det i Guds skole gennem erfaring fra mange fristelser, gentagne fald og oprejsninger. For lige som et skib kommer i land og når i havn mellem på den ene side havets bølger, strømme og storme og på den anden side den

---

1 1 Kor 2,11 jf. middelalderens latinske Bibel, Vulgata. DAO: For hvem ved, hvad der bor i et menneske, undtagen menneskets egen ånd?

milde vind og luftens rolige og blide vejr, således rejser hver enkelt sjæl midt imellem på den ene side de mangfoldige fristelser og prøvelser, der rammer sjælen, som svømmer og flyder frem og tilbage gennem livet (illustreret med havets storme og strømme) og på den anden side Helligåndens godhed og barmhjertighed, åndens talrige besøg med mildhed og trøst (illustreret med den milde vind og luftens rolige vejr). Til sidst når sjælen ligesom skibet til fast land og til frelsens havn. Det er den klare og sikre erkendelse af sig selv og alle sine indre anlæg, hvorved sjælen hviler roligt i sig selv som en kronet konge i sit rige, og hersker mægtigt, viist og godt over sig selv, alle sine tanker og impulser, både i krop og sjæl.

Det er om sådan et menneske, den vise mand siger: *Salig er den mand, som udholder prøvelse, for når han er prøvet, vil han modtage Livets Krone, som Gud har lovet dem, der elsker ham*². Livets krone kan forklares på to måder. Først som åndelig visdom, fuld dømmekraft og fuldkommen godhed – disse tre knyttet sammen kan kaldes livets krone, som med Guds hjælp kan opnås i dette liv. På en anden måde kan livets krone forklares som den uendelige glæde, som enhver trofast sjæl vil modtage efter dette liv i himlens salighed. Det er helt sikkert, at et menneske hverken kan få den ene eller den anden krone, hvis han ikke inden er blevet prøvet, om han tålmodigt udholder nød og fristelser, som teksten siger: *når han er prøvet, vil han modtage Livets Krone*. Som forklaret før: Med mindre en synder forud er prøvet gennem forskellige fristelser, nu oprejst, nu faldet, faldet af skrøbelighed, oprejst ved Guds hjælp, så vil han aldrig nogensinde modtage livets krone fra Gud i dette liv. Han vil hverken få åndelig visdom, som er den klare erkendelse af sig selv og sine indre anlæg, eller fuld dømmekraft til vejledning og

---

2 Jak 1,12 jf. middelalderens latinske Bibel, Vulgata. DAO: Salig er den, som holder ud i prøvelse, for når han har stået sin prøve, vil han få livets sejrskrans, som Gud har lovet dem, der elsker ham.

undervisning af andre, eller det tredje, som er fuldkommen godhed til at elske Gud og sine brødre.

Disse tre – visdom, dømmekraft og fuldkommen godhed – er sammen en enhed og ét, og de kan kaldes livets krone. I en krone er der tre ting: For det første guld, dernæst ædelsten og det tredje er den franske liljes kronblade, som rejser sig over hovedet. Ved guld forstår jeg visdom, ved ædelsten dømmekraft og ved den franske liljes kronblade fuldkommen godhed. Guld omgiver hovedet – og med visdom styrer vi vores åndelige virke på alle sider. Ædelsten giver lys til mennesker – og med dømmekraft råder og vejleder vi brødre. Den franske liljes kronblade spreder bladene, ét til højre, ét til venstre og ét lige op over hovedet. Med fuldkommen godhed – som er næstekærligheden – har vi kærlighedens to sideblade, som spredes. Ét mod højre til vores venner, ét mod venstre til vores fjender og ét lige op mod Gud, som overskrider menneskets erkendelse og som er sjælens hoved. Det er livets krone, som kan opnås i dette liv.

Vær derfor ydmyg i dine kampe og vær ydmyg, når du bliver fristet, indtil du er blevet prøvet. For når du er blevet prøvet, vil du enten få den ene eller den anden krone, eller begge, den ene her og den anden dér. For den, som får den her, vil helt sikkert også få den anden dér. Og der er mange, som med Guds barmhjertighed er fuldstændig prøvet her, og som dog aldrig opnår det, som kan opnås i dette liv. Men hvis de ydmygt holder fast ved vor Herres vilje og tålmodigt bøjer sig under den, så vil de værdigt og rigt modtage den anden krone i himlens salighed. Du tænker nok, at den krone, som kan opnås her, er skøn. Ja, så sørg for med Guds hjælp at færdes så ydmygt som muligt, for i sammenligning med den anden er den så værdifuld som al verdens guld. Alt dette siger jeg for at give dig trøst og styrke dig i din åndelige kamp, som du har påtaget dig i tillid til vor Herre.

Jeg siger også alt dette for at lade dig forstå, hvor langt du endnu er fra at kende dine egne indre anlæg, og derefter for at advare dig imod for hurtigt at give plads for eller at følge usædvanlige impulser fra dit unge hjerte, så du ikke bliver snydt. Dette siger jeg, så du kan se, hvordan jeg opfatter dig og dine impulser, som du spurgte om. For min opfattelse er, at du til fulde er i stand til at få og fuldt ud har anlæg for disse pludselige impulser til usædvanlige handlinger. Dertil kan du også holde fast i dem, når du har fået dem. Og det er i høj grad farligt.

Selvom det er farligt, så siger jeg ikke, at denne evne og dette hungrende anlæg hos dig eller andre med samme anlæg er farlig i sig selv. Nej, på ingen måde. Gud forbyde dig at forstå det sådan. Jeg siger nemlig, at det er godt i sig selv og en stor evne til stor fuldkommenhed, – ja, til den største fuldkommenhed i dette liv, hvis den sjæl, som har de anlæg, vil være optaget af – dag og nat – at ydmyge sig selv under Gud og gode råd og stå sikkert op og ofre sig selv ved at underkaste sin fornuft og vilje ved hver pludselig og usædvanlig impuls og skarpt afvise at følge disse impulser, selvom de virker nok så behagelige, ædle eller hellige, med mindre de under vejledning får nogle åndelige læreres godkendelse og samtykke. Her tænker jeg på nogle, som gennem længere tid har erfaring med at leve usædvanligt. For ved åndeligt at blive ved med at holde fast i ydmyghed, kan en sjæl fortjene at få livets krone ved Guds barmhjertige hjælp og gennem egen erfaring fra den indre åndelige kamp.

Men ligesom den ydmyge sjæl, jeg her taler om, har anlæg for en stor evne til det gode, ligeså farligt er det for en anden sjæl. Nemlig sådan en sjæl som pludselig og uden vejleders råd følger sit sultne hjertes impulser efter sin egen klogskab og vilje. For Guds kærligheds skyld beder jeg dig derfor passe på med denne evne og det anlæg, som jeg taler om, hvis du altså har det i dig. Bøj dig ydmygt under bøn og vejledning. Bøj din klogskab og din vilje ved alle pludselige og usædvanlige impulser; og

følg dem ikke alt for let, før du ved, hvor de kommer fra, og om de passer til dig eller ej.

Angående de impulser, som du spørger mig om: Om hvordan jeg opfatter dem og om mit råd, så må jeg indrømme, at jeg er mistænksom, for det er muligt at opfatte dem abe-agtige. Man sige normalt om en abe, at den gør det, som den ser andre gøre. Jeg beder dig undskylde, hvis jeg tager fejl i min mistænksomhed. Ikke desto mindre driver min kærlighed til din sjæl mig til at fortælle om en fælles broder i ånden, som fik samme impuls til fuldstændig tavshed, usædvanlig faste og ensomhed. Efter længere tids samtaler og ransagning af sig selv og sine impulser indrømmede han overfor mig, at det var abe-agtigt. For han fortalte, at han havde set en mand på din hjemegn, om hvem alle vidste, at han hele tiden lever i dyb tavshed, under usædvanlig faste og i ensomhed. Og som jeg formodede, så er den mands impulser ægte og sande, kun bevirket af Guds barmhjertighed og tilskyndelse, som en indre erfaring, og ikke af noget han har set eller hørt fra et andet menneskes tavshed, som en ydre oplevelse. Sådan en ydre årsag ville jeg umiddelbart kalde abe-agtig.

Så pas på og ransag grundigt, hvor dine impulser kommer fra: Om du er blevet tilskyndet indefra med Guds hjælp og tilskyndelse eller udefra og abe-agtigt. Gud ved, hvordan det er og ikke jeg. Men jeg siger det alligevel, for at du skal undgå fare som denne: Vær opmærksom på, at du ikke bliver en abe. Det vil sige, vær opmærksom på om dine impulser til tavshed eller tale, til at faste eller spise, til ensomhed eller selskab kommer indefra fra kærlighedens overflod og åndens hengivelse og ikke fra det ydre gennem kroppens vinduer, som er dine øre og øjne. For som Jeremias klart siger, så kommer døden ind gennem de vinduer: *Døden træder ind gennem vinduerne*³. Selvom det er kort, er det nok til besvarelse af dit første spørgsmål om, hvordan jeg opfatter dig og de

---

3 Jer 9,20 jf. middelalderens latinske Bibel, Vulgata. DAO: Døden steg op i vore vinduer.

impulser, du omtaler i dit brev.

Vedrørende det andet hvor du beder om mit råd i denne og lignende sager. Her vil jeg påkalde Jesus den almægtige, som jo kaldes ”Den store vejlednings engel”, og bede om, at han barmhjertigt vil vejlede og trøste dig i al din nød og plage. Og jeg vil bede ham om at udstyre mig med visdom til min del af undervisningen så enkel, som den er, så jeg kan opfylde den tillid, som dit hjerte har til mig frem for mange andre, selv om jeg blot er en ulærd usling, uværdig til at undervise dig eller nogen andre, fordi jeg er småt begavet og mangler kundskab. Men selv om jeg er ulærd, vil jeg alligevel sige noget. Jeg vil besvare dit ønske ud fra min enkle viden i tillid til, at Gud og Guds hjælp vil lære og lede mig, når naturlig og tilegnet kundskab svigter.

Du ved ganske godt selv, at i sig selv er hverken tavshed eller tale, usædvanlig faste eller normal kost, ensomhed eller selskab, målet for vores længsel. Det er de hverken hver for sig eller tilsammen. Men for nogle – dog ikke alle – er det et hjælpemiddel til at nå målet, hvis de udføres ordentligt og påpasseligt, for ellers hindrer det mere, end det fremmer. Derfor har jeg ikke tænkt mig at råde dig hverken til kun at tale eller kun at tie, til kun at spise eller kun at faste, til kun at være i selskab eller kun at være alene, for intet af dette har med fuldkommenhed at gøre. Men jeg vil give dig dette almene råd i forhold til disse og lignende impulser: Når der er to modsætninger som disse – tavshed og tale, at faste og at spise, ensomhed og selskab, at være i en fælles orden og at være i særlige individuelt ordnede broderskaber, og alle andre modsætninger, som der kan være, så viser det sig, at det blot er menneskelige og naturlige impulser.

Fra din natur og din menneskelighed ved du, hvornår man skal tale og være stille, hvornår man skal spise og faste, hvornår man skal være i selskab og hvornår alene, hvornår fællesorden er godt og hvornår det

individuelle liv er det. På den måde kan du se, hvordan hver af dem er gode og hjælpsomme til, at du kan mætte dig ved Guds himmelske gave, som virker i din sjæl. Med mindre du eller en anden er så dum og blændet af middagsdjevleens⁴ sørgelige fristelser (Gud forbyde det), at I binder jer til et hvilket som helst forkrøblet løfte om, at sådanne yderligheder vil føre til helligheds glans for blot at snyde dig ind under en hellig trældom. Det er en fuldstændig ødelæggelse af Kristi frihed, som er den højeste helligheds åndelige vane i dette og det kommende liv. Som det er bevidnet af Paulus, der siger: *Hvor Herrens ånd er, er frihed*⁵.

Når du dertil ser, at alle disse handlinger både kan bruges godt og ondt, så vil jeg bede dig opgive begge, for det er det letteste for dig at gøre, hvis du vil være ydmyg. Så opgiv din nysgerrige og videbegærlige søgen efter, hvad der er bedst. Gør i stedet dette: Sæt det ene fra dig til den ene side og det andet til den anden side. Vælg så noget, som er skjult midt imellem dem. Noget som lader dig få og beholde åndens frihed. Noget som gør, at du ikke har lyst til at holde fast i noget andet, uden at du fortryder det.

Men så spørger du nok, hvad det er for noget. Jeg skal sige dig, hvad jeg mener, det er: **Det er Gud**, som du skal være stille for, hvis du skal være stille, og som du skal tale for, hvis du skal tale; for ham skal du

---

4 En erfaring af det som forårsages af den åndelige sløvhed (acedias), som oftest rammer én midt på dagen (kl. 10 – 14). Evagrius af Pontos (346-99) beskriver det i skriftet Praktikos: »For det første får den solen til at synes langsom eller helt ubevægelig i sin bane, og den lader dagen forekomme halvtreds timer lang. Derpå bringer den munken til uafladeligt at se ud ad vinduerne og til at løbe uden for cellen og stirre på solen for at se, hvor meget der mon kan være tilbage til den 9. time, og kikke i alle retninger om dog ikke en af brødrene skulle vise sig. Ydermere indgyder den uvilje mod stedet, mod munkens livsform, mod legemligt arbejde; den indgyder den tanke, at det står ringe til med næstekærligheden hos brødrene, og at der ikke er nogen, der kan opmuntre en«. (Citeret efter Alster, B.(red.): Gads religionshistoriske tekster, København 1984, s. 510-11)

5 2 Kor 3,17 jf. middelalderens latinske Bibel, Vulgata. DAO: Hvor Herrens ånd er, dér er der frihed.

faste, hvis du skal faste, og for ham skal du spise, hvis du skal spise; for ham skal du være alene, hvis du skal være alene, og for ham skal du være i selskab, hvis du skal være i selskab; og ligeså med resten, hvad det end måtte være. For stilhed er ikke Gud, og tale er heller ikke Gud; faste er ikke Gud, og spise er heller ikke Gud; ensomhed er ikke Gud, og selskab er heller ikke Gud; og heller ikke nogen af alle modsætningspar. Han er skjult mellem dem og kan ikke findes gennem nogen form for arbejde, som din sjæl kan yde, men kun gennem dit hjertes kærlighed. Han kan ikke erkendes af forstanden. Han kan ikke gribes af tanke eller opspores af forståelse. Men han kan elskes og vælges af dit hjertes sande og kærlige vilje. Vælg ham og du vil være talende, når du er tavs og være stille, når du taler; du vil være fastende, når du spiser og spisende, når du faster; og på samme måde med resten.

Hvor er det en herlig måde at vælge Gud ved klogt at slippe ham, for så at opsøge ham med et rent oprigtigt og villigt hjerte og opgive alle disse modsætninger, som byder sig til som den åndelige oplysnings øverste højdepunkt. For at opgive dem er den mest værdifulde måde at søge Gud, hvilket man kan lære og gøre i dette liv. (Her mener jeg for en sjæl, som vil være kontemplativ.) Ja, det gælder også, selv om den søgende sjæl overhovedet intet ser og fatter med forstandens åndelige øje. For hvis Gud er din kærlighed og dit ønske, dit hjertes valg og ham, dit hjertet banker for, så er det nok for dig i dette liv, selvom du med forstandens øje overhovedet intet ser til ham i dette liv. Sådant et blindt skud med den længselsfulde kærligheds pil vil altid ramme på en studs, nemlig Gud selv. Som han siger i *Kærlighedens Bog*⁶, hvor han taler til en svækket og elsket sjæl: *Du har såret mit hjerte, min søster, min veninde og min brud, du har såret mig med et af dine øjne*⁷. Sjælens øjne

---

6 I den danske Bibel er det Højsangen.

7 Højs 4,9 jf. middelalderens latinske Bibel, Vulgata. DAO: Du har fortryllet mig, min søster, min brud, du har fortryllet mig med et eneste blik.

er disse to: Forstanden og kærligheden. Med forstanden kan vi finde ud af, hvor mægtig, hvor vis og hvor god Gud er i sine skaberværker, men ikke som han er i sig selv. Men hver gang forstanden kommer til kort, så har kærligheden lyst til at slippe og lære at glædes, for i kærligheden kan vi finde ham, erfare ham og møde ham, som han er i sig selv. Det er sjælens vidunderligt øje, denne kærlighed, for vor Herre siger om den kærlig sjæl: ”Du har såret mit hjerte med et af dine øjne”. Det vil sige, at kærligheden, som er blind for mange ting, dog ser den ene ting, som den søger. Derfor finder og erfarer, møder og rammer kærligheden det punkt og det mål, som den skyder mod. Det gør den hurtigere, end hvis synet er splittet mellem mange anskuelser af forskellige ting, lige som når forstanden leder og søger mellem forskellige ting – så som: tavshed og tale, usædvanlig faste og almindelig kost, ensomhed eller selskab, og lignende – for at finde ud af, hvad der er bedst.

Så jeg beder dig, lad være med det. Lad som om du ikke kender til nogen metode – altså til at nå til Gud. For der findes helt sikkert ikke nogen, hvis du vil være ægte kontemplativ og snart haste videre efter planen. Derfor beder jeg dig og andre, der har det som dig, med apostlens ord: *Se jeres kald, og stå fast i det kald, som I blev kaldet i*⁸: ”Se jeres indbydelse, og stå fast i det I er indbudt til, og vent i Jesu navn.” Du er netop indbudt til at være kontemplativ med Maria Magdalene, Marthas søster, som forbillede. Så gør, som Maria gjorde. Sæt dit hjertes sigtepunkt på en ting: *Men ét er nødvendigt*⁹, og det er Gud. Ham vil du have, ham søger du, ham ønsker du at elske, ham ønsker du at erfare, ham ønsker du at holde dig til, og hverken tavshed eller tale, usædvanlig

---

8 Citat efter hukommelsen, som sammenskrivning af 1 Kor 1,26a; 7,20; Ef 4,1b jf. middelalderens latinske Bibel, Vulgata. DAO: 1 Kor 1,26a: For tænk på, brødre, hvordan det var med jer selv, da I blev kaldet; 1 Kor 7,20: Enhver skal blive i det kald han blev kaldet i; Ef 4,1b: (jeg) formaner jer til at leve, så det svarer til det kald, I fik.

9 Luk 10,42 jf. middelalderens latinske Bibel, Vulgata. DAO: Men ét er nødvendigt.

faste eller almindelig kost, at bo i ensomhed eller fællesskab. For nogen gange er tavshed godt, men tale bedre. Omvendt er tale sommetider godt, men tavshed er bedre. På samme måde med resten, dvs faste og spise, ensomhed og selskab og alt det andet. For sommetider er det ene godt, og det andet er bedre, men ingen af dem er bedst. Så lad derfor alt det, som er godt være godt, og det som er bedre være bedre. For begge dele vil forsvinde og slutte. Men vælg med Maria, dit forbillede, det bedste, som aldrig forsvinder: *Maria, siger den bedste, har valgt den bedste del, som ikke skal tages fra hende*¹⁰. Den bedste er Jesus den almægtige, og han siger, at Maria som forbillede for alle kontemplative har valgt det bedste, som aldrig skal tages fra hende. Derfor beder jeg dig med Maria, giv afkald på det gode og det bedre og vælg det bedste.

Lad alle ting være, såsom tavshed og tale, faste og spise, ensomhed og selskab, og lignende. Vær ikke opmærksom på dem. Du ved ikke, hvad de betyder, og jeg beder dig, ønsk ikke at vide det. Hvis du på noget tidspunkt skal tænke på eller tale om dem, så tænk og sig, at det er så høje og vigtige ting for fuldkommenhed – at vide hvornår man skal tale eller være stille, hvornår man skal faste eller spise, hvornår man skal være ensom eller i selskab. Derfor vil det være dumt og dårligt at antage, at sådan en skrøbelig usling som du skulle kunne blande dig i sager om så stor fuldkommenhed. For at tale og at være stille, at spise og at faste, at være alene og at være i selskab hver gang vi vil, kan vi af natur. Men at vide hvornår det skal gøres, kan vi ikke uden Guds hjælp.

Og en sådan hjælp fra Gud er uden tvivl aldrig blevet givet ved nogen metode, som fx streng tavshed, usædvanlig faste eller eneboertilværelse, som du taler om. Det kommer udefra ved at høre om og se andre gøre disse usædvanlige ting. Men hvis man nogensinde skal få den hjælp fra Gud, må man lære det af Gud selv indefra. Det er Gud, som du har søgt i

---

¹⁰ Luk 10,42 jf. middelalderens latinske Bibel, Vulgata. DAO: Maria har valgt den gode del, og den skal ikke tages fra hende.

mange dage med al den kærlighed, som er i dit hjerte, og med din åndelige opmærksomhed, som har været fuldstændig tømt for alle slags forestillinger om noget som helst under Gud. Selvom noget af det jeg har bedt dig om at undgå på denne måde, for nogle mennesker skulle synes helt værdige metoder til at få Gud. Ja, lad mennesker sige, hvad de vil, men gør du som jeg siger, og lad erfaringen være dit bevis. For den som straks og hurtigt forfølger sin åndelige plan, er det tilstrækkeligt med én metode, og han har ikke brug for mere, end kun at have den gode Gud i bevidstheden med den evige kærligheds hengivne impuls. På den måde giver Gud selv metoden, som fører dig til Gud, når du holder fast ved din kærlighedsimpuls, som du ved Guds hjælp mærker i dit hjerte, og ikke fjerner din åndelige opmærksomhed fra den.

Så vil det, som du mærker, også kunne fortælle dig, hvornår du skal tale, og hvornår du skal være stille. Det vil også vejlede dig klogt hele livet uden fejl og på en mystisk måde lære dig, hvordan du skal begynde og standse alle sådanne naturlige gøremål med stor og fremragende dømmekraft. For hvis du med Guds hjælp kan fastholde vanen og blive ved med at gøre det, så vil det tilskynde dig, hvis det er nødvendigt og godt for dig at tale, at spise almindeligt eller at bo i fællesskab eller noget andet fra naturen og almindelige kristenlivs gode vaner. Det vil først tilskynde dig helt blidt til at tale eller til at gøre andre almindelige og naturlige ting, hvad det end må være. Men hvis du ikke gør det, vil det ramme dig som et stik i dit hjerte og give dig stor smerte, så du ikke har nogen ro, før du gør det. På samme måde, hvis du taler eller gør andre almindelige og naturlige ting, og det så er nødvendigt og godt for dig at være stille eller noget at det modsatte, som ensomhed i stedet for selskab, faste i stedet for at spise og lignende, der hører til usædvanlig fromhed, så vil den tilskynde dig til det.

Ved erfaringen af denne blinde kærlighedsimpuls rettet mod Gud vil en kontemplativ sjæl med dømmekraftens gave finde ud af, hvornår man

skal tale, og hvornår man skal være stille, hvornår man skal spise, og hvornår man skal faste, hvornår man skal bo i fællesskab og hvornår i ensomhed og om alt det andet. Det vil ske hurtigere end ved de yderligheder, som du taler om; de som fremkommer af indre impulser fra menneskers egen fornuft og vilje eller ydre impulser med forbillede i andres handlinger, hvad det end må være. For de handlinger, som presses frem af naturens impulser uden Guds hjælp, er en forbigående smerte uden nogen gavn. Med mindre det altså er religiøse impulser, eller de som bliver pålagt ved bod, hvor det kun gavner ved lydighed og ikke ved nogen ydre streng handling, som efter erfaring er smertefuld. Men det er en stor og overskridende handling at ønske med glæde og lyst at have Gud. Det giver sand åndelig fred og opnåelse af uendelig hvile.

Derfor skal du tale, når du vil og tie, når du vil; spise, når du vil og faste, når du vil; være i selskab, når du vil og være alene, når du vil. Sådan vil Gud og Guds barmhjertighed være din vejleder. Lad den faste, som vil faste, og lad den være alene, som vil det, og lad den overholde stilhed, som vil det, men hold dig til Gud, som ikke snyder nogen. For stilhed og tale, ensomhed og selskab, faste og spise, kan alt sammen snyde dig. Og hvis du hører om nogen, som taler eller nogen, der er stille, om nogen, der spiser eller nogen, der faster, eller om nogen, der er i fællesskab eller nogen, der er for sig selv, så tænk og sig, hvis du har lyst, at de har indsigt og kan gøre, som de skal gøre, altså med mindre det modsatte viser sig. Men sørg for at du ikke gør som dem. Jeg mener, bare fordi de gør det – altså sådan abe-agtigt. For enten kan du ikke gøre det, eller også har du måske ikke de samme anlæg som dem. Opgiv derfor at efterligne andre menneskers anlæg, men følg dine egne, hvis du ved, hvad det er. Og indtil du ved, hvad det er, så arbejd ud fra råd fra mennesker, som kender deres egne anlæg, men ikke ud fra deres anlæg. For de bør kun give råd i sådan tilfælde og ellers lade være. Dette, tænker jeg, må række som svar på dit brev. Må Guds barmhjertighed og hjælp

altid være med dig i Jesu navn. Amen